

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПЕРЕКЛАДУ »

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Зміст курсу передбачає систематичний виклад головних принципів навчання перекладу як спеціальності. Курс пов'язаний із циклом інших теоретичних та практичних дисциплін перекладознавчого циклу (Вступ до перекладознавства, порівняльна граматики, порівняльна лексикологія, порівняльна стилістика, галузевий переклад), а також з дисциплінами психолого-педагогічного циклу (педагогіка, психологія, методика викладання іноземних мов). 1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомити студентів із структурою методики викладання перекладу та змістом її структурних компонентів, сприяти засвоєнню відповідних понять, розвинути здатність творчо вирішувати проблеми викладання перекладу шляхом відбору необхідних прийомів і методів навчання, залежно від конкретних умов навчання.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

4 кредити (120 годин): 64 години аудиторної роботи, 56 годин самостійної роботи - денна форма навчання;

4 кредити (120 годин): 36 години аудиторної роботи, 84 годин самостійної роботи заочна форма навчання;

МЕТА КУРСУ

Сформувати у слухачів уміння використовувати методи та прийоми навчання мови, готувати заняття з перекладу з урахуванням сучасних вимог до його проведення, організовувати самостійну роботу над мовним матеріалом для розвитку мовної та перекладацької компетенції суб'єктів навчання, користуватися методичною та іншою довідковою літературою, проводити фрагменти заняття з перекладу з англійської мови, актуалізуючи набуті знання. Ознайомити слухачів з понятійним апаратом методики викладання перекладу, із закономірностями процесу навчання перекладу, із системою роботи, яка забезпечує формування знань, умінь та навичок з перекладу з англійської мови, з актуальними проблемами методики викладання перекладу, із сучасними прийомами та технологіями самонавчання, з існуючою сучасною довідковою літературою з методики викладання перекладу. Розвивати навички педагогічної майстерності.

Програмні результати навчання за навчальною дисципліною:

Випускник повинен:

Знати:

основні терміни методики викладання перекладу; види мовленнєвої діяльності на заняттях з перекладу; методи та прийоми викладання англійської мови та перекладу; структуру заняття з перекладу; принципи контролю засвоєння матеріалу.

Уміти:

використовувати методи та прийоми навчання мови та перекладу, що відповідають темі та меті заняття; готувати заняття з перекладу з англійської мови з урахуванням сучасних вимог до його проведення; проводити заняття з перекладу, актуалізуючи набуті знання; організовувати самостійну роботу над мовним матеріалом для розвитку мовної та перекладацької компетенції суб'єктів навчання; користуватися методичною та іншою довідковою літературою.

Володіти:

практичними навичками викладання перекладу, а саме з закономірностями процесу навчання перекладу, із системою роботи, яка забезпечує формування знань, умінь та навичок з перекладу; знаннями щодо актуальних проблем методики викладання перекладу; сучасними прийомами та технологіями самонавчання; інформацією щодо існуючої сучасної довідкової літератури з методики викладання перекладу.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення цього курсу передбачає повне, часткове або опосередковане формування відповідних компетентностей ОПП «Загальний переклад» (див. Табл. 1).

Слухачі магістратури опрацьовують новий матеріал за допомогою начитування лекцій, практичного аудиторного опрацювання, самостійна робота.

Зміст дисципліни включає:

Підходи до викладання перекладу. Самостійна робота з мовним матеріалом. Принципи оцінювання. Мовна і мовленнєва компетенція. Перекладацька компетенція. Формування навичок перекладу. Контроль рівня сформованості комунікативної компетенції а перекладацької компетенції. Організаційні форми навчання. Планування заняття з перекладу. Методичні моделі реалізації завдань заняття. Реалізація завдань заняття. Композиція заняття. Методи дослідження в методиці викладання перекладу. Критерії оцінки діяльності викладача на занятті. Створення ефективної робочої атмосфери на занятті з перекладу. Використання комп'ютерів, Інтернету, відео на занятті з перекладу.

З урахуванням достатньо високого рівня сформованості знань слухачів з суміжних дисциплін (методика викладання іноземної мови, переклад, стилістика, лексикологія), їм пропонується опрацьовувати деякі теоретичні питання самостійно, а потім презентувати їх на занятті у вигляді доповіді, також слухачі готують фрагменти уроку з супровідним набором документів, моделюють різні професійні ситуації, де потрібно застосовувати методику викладання перекладу та проводити заняття на високому педагогічному та методичному рівні.

Програмою передбачено такі проекти для формування професійної компетентності:

- Виступ за темою заняття «Прагматика перекладу. Прагматична адаптація перекладу»
- Індивідуальний виступ «Перекладацькі навички та особливості їх формування у майбутніх перекладачів»
- Виступ-інформування «Критерії рівня сформованості компетенцій перекладача»
- Групова дискусія ««Дискусії щодо використання музики та пісень у сучасному уроці з перекладу»
- Групова дискусія «Використання відео під час викладання перекладу»

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань слухачів магістратури здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

Компетентності, які слухач набуде в результаті навчання:

Таблиця 1.

Компетентності та оцінювання рівня їх досягнення курсантами

Шифр	Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ЗК -1	здатність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень	Опосередковано, під час виконання завдань, передбачених змістом дисципліни	Поточне (виконання завдань, міні-уроків).
ЗК-5	здатність самостійно здобувати за допомогою інформаційних технологій і використовувати у практичній діяльності нові знання й уміння; здатність породжувати нові ідеї (креативність), адаптуватися до нових ситуацій, оцінювати накопичений досвід, аналізувати свої можливості;	Опосередковано, під час виконання завдань із пошуку та опрацювання інформації у межах проектів та завдань	Поточне,
ЗК-6	Здатність спілкуватися іноземною мовою.	Повністю (з іншими англомовними дисциплінами за спеціалізацією). Курс є англомовним.	Поточне (усне мовлення, модульний контроль), підсумкове (екзамен).
ЗК-8	Здатність до самовдосконалення	Опосередковано, під час навчання, яке є шляхом самоудосконалення.	Самооцінювання, зворотний зв'язок.
ПК-2	володіння комунікативними стратегіями й тактиками, риторичними, стилістичними та мовними нормами й прийомами, прийнятими в різних галузях комунікації, вміння адекватно використовувати їх при розв'язанні професійних завдань, здатність здійснювати мовленнєву діяльність через реалізацію комунікативної,	Опосередковано, під час виконання завдань із пошуку та опрацювання інформації у межах проектів та завдань	Поточне, підсумкове

	мовленнєвої поведінки на основі фонологічних, лексико-граматичних, соціологічних і країнознавчих знань та навичок відповідно до різноманітних завдань і ситуацій спілкування		
ПК-3	здатність вибудовувати граматично правильні форми і синтаксичні структури, а також розуміти змістові відрізки мови та використовувати їх в тому значенні, в якому вони використовуються носіями мови	Повністю. Курс ґрунтується на повному володінні правильно вибудовувати граматичні, синтаксичні конструкції та розуміти подані тексти у повному обсязі. Співвідноситься з метою курсу.	Поточне, підсумкове
ПК-4	здатність здійснювати вибір мовних форм, використовувати і перетворювати їх відповідно до контексту	Опосередковано, під час усного перекладу, моделювання форматів професійного спілкування	Поточне, підсумкове.
ПК-6	здатність перекладати на фаховому рівні. Перекладацька компетенція включає шість компонентів (комунікативний, зокрема, предметний і лексичний, професійно-технічний, текстоутворюючий, прагматичний, стратегічний та морально-етичний	Повністю. Курс ґрунтується на формуванні 6 компонентів цієї компетенції. Співвідноситься з метою курсу.	Поточне, підсумкове
ПК-7	здатність викладати іноземну мову (англійську та французьку/німецьку) та перекладознавство, знання основних педагогічних технологій та технік взаємодії в педагогічному спілкуванні; попередження конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їхнього запобігання та стратегія вирішення; здатність до ініціативи відповідальності за якість та прагнення до успіху	Повністю. Курс ґрунтується на формуванні 6 компонентів цієї компетенції. Співвідноситься з метою курсу.	Поточне, підсумкове

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах модулів..

Оцінка за модуль складається з трьох сумарних оцінок за кожне завдання. Максимальна сума балів за 3 завдання -15 б., кожне –по 5 б.

Модульний контроль (контроль наприкінці кожного змістового модулю -1,2) включає наступні завдання:

- 1) аналіз заняття, що проводиться досвідченими викладачами – носіями англійської мови;
- 2) відповіді на теоретичні запитання,
- 3) написати план власного завдання.

Критерії оцінювання 1-го завдання:

оцінка „відмінно” (А; 100-90 балів) – при аналізі заняття слухач магістратури послідовно викладає матеріал, забезпечуючи повноту і глибину аналізу. Допускається 1-2 негрубих помилки в аналізі тексту;

оцінка „добре” (В; 89-82 балів) – слухач магістратури допускає несуттєві неточності в аналізі заняття або в послідовності викладу матеріалу. Кількість огріхів при цьому не перевищує 3, з яких 2 є негрубими;

оцінка „добре” (С; 81-74 балів) – слухач магістратури допускає несуттєві неточності в аналізі заняття або в послідовності викладу матеріалу. Кількість огріхів при цьому не перевищує 4, з яких 2 є негрубими;

оцінка „задовільно” (D; 73-64 балів) – слухач магістратури допускає суттєві неточності в аналізі тесту перекладу або в послідовності викладу матеріалу. Кількість огріхів при цьому не перевищує 5;

оцінка „задовільно” (Е; 63-60 балів) – Слухач магістратури допускає суттєві неточності в аналізі комунікації або в послідовності викладу матеріалу. Кількість огріхів при цьому не перевищує 6;

оцінка „незадовільно” (FХ; 59-35 балів) – слухач магістратури демонструє поверхові знання, плутається в поняттях. Кількість огріхів перевищує 6.

оцінка „незадовільно” (F; 34-1 балів) – слухач магістратури демонструє поверхові знання, плутається в поняттях. Кількість огріхів перевищує 10.

2. Критерії оцінювання 2-го (теоретичного) завдання:

«5» – 20 балів – до 10% граматичних, стилістичних, орфографічних або пунктуаційних помилок;

«4» – 16 балів – 10% -20% граматичних, стилістичних, орфографічних або пунктуаційних помилок;

«3» – 10 балів – 20% -40% граматичних, стилістичних, орфографічних або пунктуаційних помилок;

«2» – 6 балів – понад 40% граматичних, стилістичних, орфографічних або пунктуаційних помилок

Критерії оцінки плану:

	Сума балів	Орієнтовна відповідність
“2” – недопустимий рівень	46 – 50	відмінно
“3” – критичний рівень	42 – 45	добре
“4” – допустимий рівень	38 – 41	задовільно
“5” – оптимальний рівень	28 – 37	незадовільно

№	Рівні	Недопустимий	Критичний	Допустимий	Оптимальний
	Оцінка в балах	2 б	3 б	4 б	5 б
1.	Уміння чітко і ясно визначати мету і завдання уроку	Мета і завдання не поставлені або майже не ставляться	Мета і завдання уроку поставлені, але без будь-якої системи	Мета і завдання не завжди чітко сформульовані	Мета і завдання визначені точно, чітко і якісно
2.	Наявність чіткого плану	План уроку не відповідає	План уроку складений за шаблоном	План уроку обґрунтований, але не коригується зі змінами	План уроку обґрунтований і коригується

		елементарним вимогам			ється відповідно до умов, які виникли
3.	Реалізація намічених мети і завдань під час навчального процесу	Мета і завдання уроку не реалізовані	Мета і завдання уроку реалізовані частково	Мета і завдання уроку реалізовані повністю	Мета і завдання уроку реалізовані повністю
4.	Добір змісту, розкриття теми, теоретичний рівень викладання матеріалу	Матеріал перевантажений зайвими фактами, основні теоретичні положення не виділені	Матеріал викладено схематично, узагальнено, переконливо	Матеріал викладено на переконливих прикладах, конкретних фактах, необхідних аргументах, але не були сформульовані теоретичні висновки	Конкретні факти співвіднесені із загальними теоретичними висновками правильно, основне чітко виділено вчителем, переконливо доведено
5.	Використання наочності, ТЗН, дидактичних матеріалів	Наочні посібники, ТЗН і дидактичні матеріали не використовуються або майже не використовуються	Наочні посібники, ТЗН і дидактичні матеріали використовуються рідко і малоефективно	Наочні посібники, ТЗН і дидактичні матеріали обираються раціонально, але не завжди використовуються ефективно	Наочні посібники, ТЗН і дидактичні матеріали обираються і використовуються раціонально і ефективно
6.	Обґрунтованість вибору методів	Методи, які застосовуються, не відповідають меті і завданням уроку, змісту і характеру навчального матеріалу, готовності до засвоєння	Методи, які застосовуються, відповідають змісту і характеру навчального матеріалу, але не відповідають меті і завданням уроку готовності учнів до засвоєння матеріалу	Методи, які застосовуються, відповідають змісту і характеру навчального матеріалу, готовності учнів до засвоєння, але не відповідають меті і завданням уроку	Методи, які застосовуються, відповідають меті і завданням уроку, змісту і характеру навчального матеріалу, готовності учнів до засвоєння
7.	Диференційований підхід до учнів	Завдання диференційовані за одним з параметрів (обсягом, змістом, складністю), учитель не дає інструктажу про способи організації роботи	Завдання диференційовані за обсягом, змістом, складністю, учитель не дає інструктажу про способи організації роботи	Завдання диференційовані за одним з параметрів (обсягом, змістом, складністю), учитель дає інструктаж про способи організації роботи	Завдання диференційовані за обсягом, змістом, складністю, учитель дає інструктаж про способи організації роботи
8.	Формування умінь самостійної роботи	Робота вчителя не сприяла формуванню умінь самостійної роботи	Робота з формування умінь самостійної роботи учнів здійснювалась без урахування їхньої сформованості	Учитель в роботі враховував рівень сформованості в учнів умінь самостійної роботи, вказівки давались до шкільних джерел знань	У роботі вчителя враховувався рівень сформованості умінь самостійної роботи учня з позашкільними джерелами знань
9.	Облік і контроль знань	Облік і контроль знань не відповідає елементарним вимогам	Облік і контроль знань здійснюється стихійно	Облік і контроль не завжди обґрунтовані	Облік і контроль знань учнів обґрунтовані
10.	Якість самоаналізу результатів	Учитель не знаходить у своїй діяльності недоліків	Учитель відзначив частину недоліків. Але не може пояснити їх причину	Учитель відзначив недоліки в роботі, але не зміг їх пояснити, та вказати позитивні сторони	Учитель відзначив недоліки та позитивні риси, накреслив способи удосконалення навчального процесу

Оцінювання знань слухачів

Оцінювання знань слухачів здійснюється відповідно до Положення «Про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

оцінки			Критерії
за шкалою ECTS	за національною шкалою	за шкалою Академії	
A "Відмінно"	Відмінно	90 – 100	Слухач (курсант, студент) виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B "Дуже добре"	Добре	82 – 89	Слухач (курсант, студент) виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
C "Добре"		75 – 81	Слухач (курсант, студент) виявив у цілому добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку незначних помилок; опрацював основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичні знання з дисципліни; здатний самостійно використовувати та поповнювати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності.
D "Задовільно"	Задовільно	66 – 74	Слухач (курсант, студент) виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.
E "Достатньо"		60 – 65	Слухач (курсант, студент) виявив мінімальні знання основного навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значні помилки у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX "Незадовільно"	Незадовільно	35 – 59	Слухач (курсант, студент) має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; припускає принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F "Незадовільно"		1 – 34	Слухач (курсант, студент) не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

Загальна оцінка “5” ставиться при двох оцінках “відмінно” і відсутності “задовільної” та “незадовільної” оцінок.

Загальна оцінка “4” ставиться при відсутності оцінки “задовільно” чи “незадовільно”.

Загальна оцінка “3” ставиться при наявності двох оцінок “задовільно”.

При наявності однієї “незадовільної” оцінки, загальна оцінка “2”

Оцінка за чотирибальною шкалою переводиться у бали за наступною шкалою оцінювання: національна та ECTS:

“5A” – 90-100 балів

“4B” – 82-89 балів

“4C” – 75-81 балів

“3D” – 66-74 балів

“3E” – 60-65 балів

“2FX” – 35 – 59 балів

“2F” – 1 – 34 балів

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Метою заліку є контроль засвоєння слухачами магістратури практичних знань, отриманих під час вивчення блоку змістових модулів № 1, а також комплексна перевірка вмінь слухачів магістратури застосовувати на практиці навички, набуті протягом вивчення всієї дисципліни.

Залік проводиться за змістом тем модулів. Метою заліку є контроль та комплексна перевірка вмінь слухачів застосовувати набуті протягом вивчення всієї дисципліни теоретичні знання та практичні навички.

Залік складається з:

1. Проведення фрагменту заняття.
2. Співбесіди.
3. Написання плану заняття

Екзамен проводиться за змістом повного курсу “Методика викладання перекладу”.

Метою екзамену є контроль засвоєння слухачами магістратури навичок, знань та вмінь з дисципліни, а також комплексна перевірка вмінь застосовувати набуті протягом вивчення всієї дисципліни теоретичні знання та практичні навички педагогічної майстерності у викладання перекладу.

Екзамен складається з:

1. Усної відповіді на одне теоретичне питання курсу.
2. Практичного завдання (слухачам пропонується зробити фрагмент плану для проведення заняття за поданою темою).

Критерії оцінки співбесіди:

“відмінно” – повідомлення та відповідь відповідають усім вимогам: вимова, володіння лексичним і граматичним матеріалом, розуміння співрозмовника, вміння вести бесіду. Добра реакція у вільній бесіді, різноманітність мовних засобів та їх правильне вживання.

“добре” – допускається незначна кількість не грубих помилок. Темп мовлення трохи сповільнений, добра реакція у вільній бесіді. Вибір мовних засобів трохи обмежений, але їх вживання правильне.

“задовільно” – допускаються обмовки і помилки, але не значні. Бесіда не повністю відповідає вимогам. Реакція в бесіді уповільнена, існують неточності фактичного характеру.

“незадовільно” – допускаються помилки, в тому числі грубі. Доповідь не відповідає більшості вимог. Слабкі уміння і навички усної мови. Бесіда ведеться елементарно, на низькому мовному рівні. Під час мовлення допускаються грубі помилки.

Співвідношення поточного та підсумкового оцінювання в навчальному процесі на кафедрі

	Поточне оцінювання		Модульний контроль	Підсумкове оцінювання
	Аудиторна робота	Самостійна робота		
Відсоткове співвідношення	20%	10%	30%	40%

Ваговий коефіцієнт	0,2	0,1	0,3	0,4
Форми контролю	Оцінювання знань та навичок на кожному занятті	Співбесіда за прочитаною літературою, есе, реферати, творчі роботи, оформлення портфоліо	Модульні контрольні роботи	Екзамен, Залік

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Курс передбачає роботу в команді та уміння працювати технічними засобами навчання.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в становлений термін.
- Якщо слухач відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над перекладом чи проектом не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.